

ЧАС ВЯЛІКАГА ХЛЕБА

Голас Радзімы

ВЫДААННЕ БЕЛАРУСКАГА ТАВАРЫСТВА
ПА КУЛЬТУРНЫХ СУВ'ЯЗЯХ З СУАЙЧЫННІКАМІ ЗА РУБЯЖОМ

№ 31 (886) Ліпень, 1965 г.

Год выдання 10-ы
Цана 2 кап.

Нібы бясконцае мора, шуміць і гойдаецца на вятру спелая збажына. Аб такіх днях спрадвечу мараць аратыя, усе, хто ходзіць ля зямлі, любіць і па-гаспадарску пецціць яе. Жніво заўсёды адорвае людзей прыемным багаццем і шчаслівай заможнасцю.

Надыйшоў час уборкі і ў нашым краі. На поўдні рэспублікі ў поле выйшлі ўжо сотні камбайнаў, і з кожным днём фронт жніва ўсё далей і далей прасоўваецца на поўнач. У грамадскія засекі бясконцым патокам пайшла збажына. Весткі з палёў сведчаць аб тым, што намалоты бягучага года значна вышэй за леташнія. Усё гэта радуе і хвалюе, калі прыгадаць, што барацьба за высокі ўраджай была сёлета надзвычай цяжкай і складанай.

Вясна гэтага года не вельмі ласкава ставілася да людзей. Дажджлівае надвор'е часта змянялася халоднымі вятрамі. Такія кліматычныя з'явы перашкаджалі правесці сяўбу як след. Але над капрызамі надвор'я ўзяла верх настойлівасць. Палявыя работы былі праведзены ў тэрмін і на добрым аграэхнічным узроўні.

Кожны год сельская гаспадарка нашай рэспублікі атрымлівае ад дзяржавы шмат новай тэхнікі. Адыішлі ў нябыт тыя часы, калі галоўнай уборачнай «тэхнікай» былі ў сялян серп ды цэп. Цяпер нашы калгасы і саўгасы маюць у сваім карыстанні многа камбайнаў, малатарань і іншых уборачных машын. Толькі ў гэтым годзе гаспадаркі рэспублікі купілі ў дзяржавы розных машын на сотні тысяч рублёў.

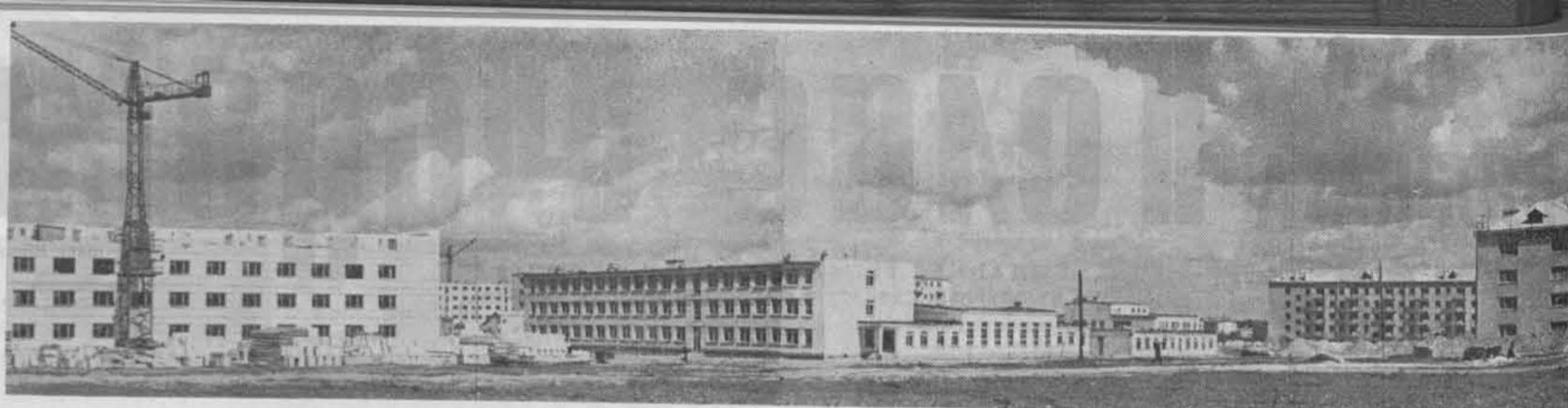
Убраць хлеб якасна і своєчасна — гэта толькі палова справы ў календары працаўнікоў палёў. Збожжа трэба дагледзець і захаваць. Многае зроблена ў нашай рэспубліцы і ў гэтым напрамку. Усе калгасы і саўгасы адрамантавалі наяўныя і пабудавалі новыя сушыльныя гаспадаркі, прыведзены ў парадак грамадскія і дзяржаўныя збожжасховішчы. Для дастаўкі зерня з палёў створаны спецыяльныя аўтапаязды, распрацаваны графікі іх маршрутаў. Словам, зроблена ўсё, каб да канца і якасна правесці барацьбу за вялікі хлеб.

За апошнія гады ў нашай краіне ажыццёўлена шмат мерапрыемстваў па далейшаму ўздыму сельскай гаспадаркі і павышэнню эканамічнага ўзроўню працаўнікоў вёскі. Адным з такіх мерапрыемстваў з'яўляюцца рашэнні сакавіцкага Пленума Цэнтральнага Камітэта нашай партыі, у якіх вызначаны планы продажу хлеба дзяржаве рэспублікамі і краямі на бліжэйшыя чатыры гады. Гэта значыць, што, выканаўшы план продажу хлеба дзяржаве, кожны калгас можа па-свойму размяркоўваць збожжа на працадні і на ўнутрыгаспадарчыя патрэбы. Калі ж тая ці іншая гаспадарка паждае прадаць дзяржаве хлеб звыш плана, то такі продаж будзе весціся па больш высокіх закупачных цэнах. А калі ўлічыць, што пасяўныя плошчы пад зернявымі з году ў год пашыраюцца, а планы продажу збожжа дзяржаве будуць заставацца ранейшымі, то перад калгаснікамі адкрываюцца шырокія перспектывы ў далейшым уздыме эканомікі сваіх гаспадарак і паляпшэння асабістага эканамічнага ўзроўню.

Кожны раз, акрамя працоўных турбот, жніво прыносіць людзям пах свежага каравая, свята першага снапа і вяселых дажынак. У гэты час хлебаробы падводзяць вынікі сваёй працы і славяць зямлю, якая так шчодра дорыць ім свае плады. Будуць такія свята і ўрачыстасці ў нашым краі і сёлета.

СОТНІ камбайнаў выйшлі на беларускія палеткі. Пачалася барацьба за вялікі хлеб. У бягучым годзе працаўнікі палёў нашага краю разлічваюць атрымаць збожжа значна больш, чым у ранейшыя гады. Для гэтага ў іх ёсць усе падставы. Мінулай восенню і сёлетняй вясной яны зрабілі ўсё, што ад іх залежала, каб буйным коласам радзіла зямля.

Праспектам Міру названа новая вуліца ў пасёлку беларускіх аўтамабілебудаўнікоў — Жодзіна. Ненаторыя жылыя дамы будуць заселены ўжо ў гэтым годзе.

Фота Г. УСЛАВА.

Пераможцы фестывалю

Ва ўрачыстай абстаноўцы ў Крамлёўскім Палацы з'ездзіў зачыўся IV Міжнародны кінафестываль. Два тыдні кінематографісты 69 краін дэманстравалі сваю творчасць у Маскве. Журы падвяло вынікі агляду і аб'явіла імяны пераможцаў.

Фільмы «Вайна і мір» (СССР) і «20 гадзін» (Венгрыя) атрымалі Вялікія прызы. Французская кінакарціна «Неба над галавой» і чэхаславацкая «Замах» удастоены залатых прызоў.

Рэжысёр Валерыя Дзурыліні, які зняў фільм «Яны ішлі за салдатамі» (Італія), узнагароджан спецыяльным залатым прызам журы. Сярэбранымі прызамі адзначаны карціны «Тры крокі па зямлі» (Польшча) і «Вялікія гонкі» (ЗША). Апошні — за лепшую кінакамедыю, паказаную на фестывалі.

Алжырская стужка «Такі малады свет» узнагароджана прызам за лепшы фільм краін, у якіх пачынае развіццё нацыянальнай кінематографіі. Узнагародамі фестывалю адзначана рэжысёрская работа Папеску-Гопа (Румынія) у фільме-казцы «Белы майр» і апэратарская майстэрства Таміслава Пінтэра (Югаславія).

Аўтары фільма «Прыгоды Вернера Хольта» (ГДР) атрымалі прыз за экранізацыю антыфашысцкага рамана Дзітэра Поля.

Італьянская кінаактрыса Сафі Ларэн узнагароджана прызам за лепшае выкананне жаночай ролі. Прыз за лепшае выкананне мужчынскай ролі прысуджан артысту С. Закарыядзе (СССР).

Спецыяльнымі дыпламамі журы і ўзнагародамі грамадскіх арганізацый адзначаны многія артысты, рэжысёры, кінафільмы.

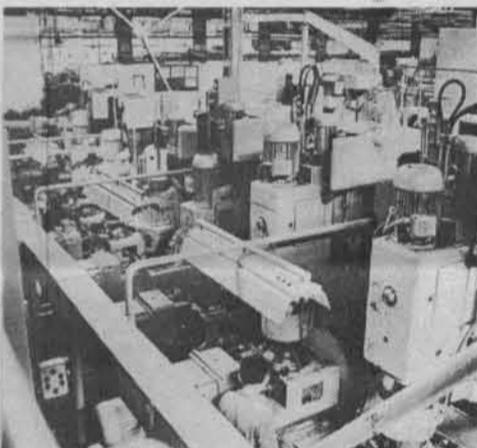
Адначасова было аб'яўлена рашэнне журы па кароткаметражных фільмах: сем кінастужак удастоены ўзнагарод фестывалю, у тым ліку «Сляза на твары» (Югаславія) і «Двог» (СССР).

...Пад урачыстыя гукі Гімна Савецкага Саюза павольна апусціўся флаг фестывалю. Міжнароднае спаборніцтва кінематографістаў закончылася. IV Маскоўскі кінафестываль зрабіў новыя крокі на шляху ўмацавання супрацоўніцтва і дружбы паміж дзясяцімі самага масавага з мастацтваў — мастацтва кіно.

На палях калгаса імя Чарняхоўскага Карэліцкага раёна чакаецца багаты ўраджай бульбы. У гэтым вялікая заслуга сельскіх механізатараў, якія поўнаасцю ўзялі на сябе апрацоўку гэтай культуры.

Фота А. ПЕРАХОДА.

Калектыў Мінскага аўтамабільнага завода рыхтуецца да выпуску машын «МАЗ-500». У сувязі з гэтым рэканструюцца многія цэхі прадпрыемства. У гэтай рабоце мінчанам значную дапамогу аказвае чэхаславацкая фірма «Тост».

Фота Ул. ЛУПЕЙКІ.

Слаўнае пяцідзесяцігоддзе

Яркімі агнямі ззяюць велізарная заводская эмблема і лічбы «1915—1965». Пяцідзесяцігоддзе свайго прадпрыемства машынабудаўнікі азнаменавалі датэрміновым выкананнем сямігадовага плана.

Нягледзячы на свае пяцьдзят гадоў, завод сёння выглядае маладым. Зусім нядаўна пабудаваны цэхі металканструкцый, два механазборачныя, ліцейны, эксперыментальны і іншыя. Толькі за гэта сямігагоддзе плошча завода ўзрасла ў дзесяткі разоў. Сэрца радуецца, калі праходзіш цяпер па патанаючай у зеляніне заводскай тэрыторыі.

Гордасцю юбіляра з'яўляецца яго прадукцыя, якая ідзе ва ўсе эканамічныя раёны Савецкага Саюза і ў 14 замежных краін. На заводзе асвоен выпуск больш як 240 назваў розных машын, абсталявання, паточных аўтаматычных ліній і агрэгатаў, пасажырскіх і грузавых ліфтаў.

ТОКІО. Па запрашэнні савецкіх прафсаюзных арганізацый шахцёраў вострава Сахалін з вострава Хакайда (Японія) у Паўднёвасахалінск выехала на лячэнне група японскіх гарнякоў з шахты Юбары. Усе яны атрымалі цяжкае атручванне руднічным газам у час выбуху на шахце Юбары ў лютым гэтага года, які прывёў да гібелі 62 шахцёраў. Прафсаюз гарнякоў Хакайда праз газету «Хакайда сімбун» выказаў удзячнасць савецкім шахцёрам, якія зноў, як і пасля катастрофы на шахце Мііке ў 1963 годзе, аказваюць сяброўскую дапамогу і падтрымку пацярпелым гарнякам Японіі.

КАІР. Англійскія ўлады пачалі будаўніцтва новай ракетнай базы поблізу аэрапорта Мухарак на Бахрэйне, паведамляе егіпецкі часопіс «Роз эль-Юсеф». Часопіс паведамляе, што ў апошні час англічане перакінулі на Бахрэйн вялікую колькасць ваеннага абсталявання, амуніцыі і зброі. Інфармаваныя крыніцы ўказваюць, што будаўніцтва англійскай ракетнай

базы павінна быць закончана на працягу наступнага года.

БАТЭРСТ. Паміж Саюзам Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік і Гамбіі падпісана сумеснае камюніке аб устаўленні дыпламатычных адносін і абмену дыпламатычнымі прадстаўнікамі на ўзроўні паслоў.

НЬЮ-ІОРК. Самы стары грамадзянін Канады Васіль Фофанаў, рускі па паходжанню, памёр ва ўзросце 116 год у правінцы Саскачэван. Прыехаўшы ў Канаду ў 1899 годзе, ён усё жыццё займаўся земляробствам. Усяго два гады таму назад ён перастаў займацца цяжкай працай, пілаваць і сячы дровы.

СІДНЕЙ. Тут адкрылася III Міжнародная выстаўка станкоў. У ёй удзельнічае каля 20 краін, у тым ліку СССР, ЗША, Англія, ФРГ, Францыя, Японія, Бельгія, Швейцарыя, ГДР, Балгарыя, Іспанія і іншыя.

Дырэктар фірмы «Гібсон Батл энд кампані лімітэд» Лін Томпсан у гутарцы з карэспандэнтам ТАСС з пахваю адгукнуўся аб савец-

кіх станках, заявіўшы: «На працягу многіх год наша кампанія займаецца продажам савецкіх станкоў у Аўстраліі. На выстаўцы экспануюцца якраз тыя з іх, якія карыстаюцца тут найбольшым попытам. Высокая тэхнічная эфектыўнасць савецкіх станкоў у кароткі тэрмін стварыла ім вельмі добрую рэпутацыю. Амерыканскія і японскія станкі аналагічнага тыпу не вытрымліваюць канкурэнцыі з савецкімі».

КАБУЛ. Прадстаўнікі Афганістана і СССР падпісалі тут пратаколы аб зацвярджэнні практных заданняў на будаўніцтва важных для Афганістана ў эканамічных адносінах аб'ектаў. На поўначы краіны, у Мазар Шэрыфе, у 1969 годзе ўступіць у строй першынец хімічнай прамысловасці Афганістана — завод азотных угняенняў. Тут жа будзе пабудавана ЦЭЦ магутнасцю 36 000 кілават, якая будзе працаваць на прыродным газе. Міністр горнай прамысловасці Маса зрабіў заяву, у якой адзначыў вялікае значэнне стварэння аб'ектаў і выказаў удзячнасць Савецкаму Саюзу за бескарыслівую, дружалюбную дапамогу.

МАСКВА

У Савецкім Саюзе ажыццёўлен запуск касмічнай шматступенчатай ракеты-носьбіта з аўтаматычнай станцыяй «Зонд-3». Апошняя ступень ракеты-носьбіта вывела на прамежкавую арбіту цяжкі штучны спадарожнік Зямлі. Затым у разліковы час з борта спадарожніка стартвала касмічная ракета, якая надала аўтаматычнай станцыі «Зонд-3» скорасць, неабходную для вывадзення на геліяцэнтрічную арбіту. Мэтай запуску з'яўляецца апрацоўка сістэм станцыі і правядзенне навуковых даследаванняў у міжпланетнай прасторы. Кіраванне палётам аўтаматычнай станцыі, вызначэнне параметраў яе траекторыі і прыём інфармацыі ажыццяўляецца спецыяльным камандна-вымяральным комплексам.

БАРЫСАЎ

Завершана будаўніцтва галоўнага корпуса Барысаўскага заводу пластмасавых вырабаў. Ён зманціраван са зборных жалезабетонных канструкцый. Яго плошча 22,5 тысячы квадратных метраў. Цяпер у памяшканні ідуць аддзелачныя работы, вядзецца мантаж электраабсталявання. У канцы гэтага года завод уступіць у строй. Ён будзе выпускаць поліэтыленавыя трубы, пластмасавыя пліты, вырабы для электратэхнічнай прамысловасці і інш.

СМАЛЯВІЧЫ

У сяле Юр'ева ўзведзен цагляны будынак тыпавага магазіна спажывецкай кааперацыі. У ім — шырокі асартымент харчовых і прамысловых тавараў. Новы сельмаг прыняў пакупнікоў у вёсцы Арэшнікі гэтага ж раёна. Цяпер у сёлах Мінскай вобласці будуюцца 70 тыпавых магазінаў. У раённых цэнтрах Любань, Чэрвень і Лагойск узведзены раймагі, у якіх вядуцца аддзелачныя работы. Гасцінна адчынілі дзверы двухпавярховы магазін культтавараў у Стоўбцах, а ў Мар'інай Горцы і Слуцку — мэблевых. За гады сямігадкі ў сёлах вобласці пабудавана больш 600 магазінаў.

МІНСК

Дваццаціпавярховая маладзёжная база-гасцініца пачала будавацца на Заслаўскім вадасховішчы. У комплекс уваходзіць жылая частка, дзе на дзесяці паверхах зможна размясціцца 500 чалавек. Нумары забяспечаны ўсімі выгодамі. У першых двух паверхах будынка запраектаваны рэстаран на 400 месцаў з танцавальнай пляцоўкай і банкетнымі заламі, клубныя памяшканні. Каля гасцініцы на адкрытых адномах-тэрасах прадагледжана крытая баскетбольная пляцоўка, якую можна трансфарміраваць для відовішчаў або лекцый. На адзінаццацігектарным участку да паслуг адпачываючых будуць пляж, цэневая павеці, лодачная станцыя.

ВІЦЕБСК

У ветэрынарным інстытуце імя Кастрычніцкай рэвалюцыі адбыўся 38-ы выпуск ветэрынарных урачоў. Дыпламы ўручаны 176 маладым спецыялістам. У бліжэйшы час яны выязджаюць на работу ў гаспадаркі Беларусі, Казахстана, Малдавіі, Таджыкістана і Расійскай Федэрацыі. Кожны з выпускнікоў за час вучобы, апрача асноўнай спецыяльнасці, набыў адну з грамадскіх прафесій і атрымаў таксама пасведчанне на права ваджэння аўтамашыны і трактара.

ГОМЕЛЬ

Цікавую доследную работу праводзяць на сваім участку вучні Целяшоўскай сярэдняй школы пад кіраўніцтвам дырэктара Івана Пятровіча Васілеўскага. Яны ставяць розныя эксперыменты, вучацца кіраваць развіццём раслін. Праўленне калгаса «Чырвоная плошча» выдзеліла рэбяткам трактар і іншыя машыны. Цяпер юныя земляробы сеюць, даглядаюць пасевы па ўсіх правілах. Яны любяць працу і рыхтуюцца стаць хлэбаробамі.

СВЕТЛАГОРСК

Тут створана машынна-лічылная станцыя. Яна аснашчана найвышэйшымі лічылнымі клавійнымі машынамі і машынамі праграмнага дзеяння. На станцыі налічваюць зарплату, апрацоўваюць пуцявыя лісты вадзіцеляў аўтамашын, выконваюць іншыя аперацыі бухгалтарска-падліковага характару. Паслугамі станцыі карыстаюцца многія прадпрыемствы і будоўлі горада.

Калгасныя пенсіянеры

Па сцяжынцы ў глыбіню маладога саду паволі кроцьчыць чалавек. Жмурачы вочы ад яркага сонца, ён захапляецца буйнымі яблыкамі, якія павіслі на тонкіх дрэўцах. Гэта — Піліп Канстанцінавіч Шаўчэнка, сямідзесяцігадовы садавод-гароднінавод калгаса «Абарона» Добрушскага раёна.

Ля адной яблынькі, якая апусціла да зямлі галлё, ён спыніўся. «Вельмі многа пладоў. Падпоркі патрэбны. Калі зараз не паставіць іх, дрэўца загіне», — падумаў Піліп Канстанцінавіч і ўзяўся ратаваць важкія галінкі.

— Добры дзень, Піліп Канстанцінавіч, — вітаюся я са старым. — Вы ж пенсіянер, а працуеце.

— Дзяржава плоціць мне пенсію. Крыўдзіцца не магу, у доме ўсяго хапае. А вось рукі самі цягнуцца да працы.

— А спраўляецеся з абавязкамі?

На гэтае пытанне дае адказ старшыня праўлення Федар Шукайлаў:

— Піліп Канстанцінавіч працуе ў калгасе з першых дзён яго арганізацыі. Яго рукамі пасаджаў і клапаціліва выхаджан васьць гадоў сад — у 60 гектараў. Ды яшчэ агарод ёсць. Ён васьм гектараў займае. Паглядзелі б, якая добрая капуста, гуркі, памідоры, морква! У працы за ім наўрад ці ўгоніцца малады.

Шаўчэнка сціпла дадае:

— Ды ці ж я адзін такі ў калгасе? З 290 састарэлых, якім дзяржава выплочвае пенсію, большасць працуе ў арцелі, ды яшчэ як працуе! Вазьміце хоць бы Ягора Ануфрыевіча Парукава. Амаль равеснік мне, а яшчэ моцна трымае кавальскі молат.

Калгасная кузія знаходзіцца недалёка ад саду, і мы хутка апынуліся там. У буючучага агнём горна стаяў шыракаплечы мужчына. З-пад чорнай шапкі выбываўся сівы чуб. Гэта і быў Ягор Ануфрыевіч Парукаў.

— Калёсы гатовы. Хутка ўборка ўраджаю — спатрэбляцца, — кажа каваль.

Чалавекам з залатымі рукамі называюць у калгасе Ягора Ануфрыевіча. Ён рамантуе старыя і робіць новыя калёсы, сані, вырабляе многія часткі для сельскагаспадарчых машын і інвентару, падкоўвае коней. У студзені гэтага года яму прызначылі дзяржаўную пенсію. У асабістым карыстанні кавалю ёсць прысядзібны ўчастак, жыўлёла, птушка. Але стары не хоча сядзець без справы.

Старанна працуюць у трэціх паляводчай брыгадзе пенсіянер Рыгор Аляксеевіч Капытоў, на жывёлагадоўчай ферме Рыгор Сямёнавіч Дзямянцаў і многія іншыя — усіх не назавеш. Усе яны лічаць пенсійную кніжку не атэстатам на адпачынак, а прызнаннем працоўных заслуг.

А. КЎРЛОВІЧ.

У вольны час

Гэтыя дзяўчаты, што прымасціліся на беражку азерца на адпачынак, — даяркі фермы «Скілондзішкі» саўгаса «Перамога» Ашмянскага раёна Ірына Лазоўская, Ганна Казлоўская і Леакадзія Надрушлянская. Жывуць яны заможна, зарабляюць добра. Іх вёска Скілондзішкі багатая садамі. А навокал раскінуліся шырокія палі і пашы, сенажаці.

За пасляваенны час у гаспадарцы нанова адбудаваны жывёлагадоўчыя фермы. У вёсцы ўзведзена шмат прыгожых дамоў. Рабочыя саўгаса абзаваліся добрай гаспадаркай.

У вольны час любяць дзяўчаты хадзіць не толькі на канцэрты мастацкай самадзейнасці ў клуб або кіно, але і пабыць на ўлонні прыроды. Тут яны спяваюць любімыя песні, чытаюць цікавую кнігу або часопіс, абмяркоўваюць навіны саўгаснага жыцця.

На здымку (злева направа): І. Лазоўская, А. Казлоўская і Л. Надрушлянская.

Фота А. Радзішэўскага.

Спадчына народнага паэта

Пасля смерці Якуба Коласа ўрад БССР даручыў прэзідыуму Акадэміі навук рэспублікі і праўленню Саюза пісьменнікаў Беларусі выдаць поўны збор твораў народнага паэта.

Нядаўна выдавецтва «Беларусь» выпусціла апошні, 12-ы том. У збор твораў увайшлі казкі, легенды, байкі, паэмы, публіцыстычныя і крытычныя артыкулы, пісьмы, дзённікі, творы, якія раней нідзе не друкаваліся і рукапісы якіх былі выяўлены ў архівах Масквы, Ленінграда, Вільнюса і ў фондах музея паэта, а таксама тыя, што друкаваліся раней у перыядычным друку.

У першы том уключаны творы Якуба Коласа дакастрычніцкага часу, а таксама раннія неапублікаваныя вершы паэта, напісаныя ім у маладыя гады. У 2—9-ы ўключаны паэмы «Новая зямля», «Сымон-музыка», «Рыбакова хата», «Суд у лесе», «Адплата», апавесці «На прасторах жыцця», «Дрыгва», трылогія «На ростанях» і іншыя.

У дзесятым томе змешчаны п'есы «Забастоўшчыкі», «Вайна—вайне», «На дарозе жыцця», пераклады на беларускую мову некаторых твораў А. Пушкіна, М. Лермантава, А. Міцкевіча, Т. Шаўчэнка. Сюды ж уключана мала вядомая чытачу паэма Коласа «На шляхах волі».

Публіцыстычныя і літаратурна-крытычныя артыкулы склалі адзінаццаты том збору твораў паэта. У яго ўвайшлі пераважна артыкулы, выпушчаныя Белдзяржвыдавецтвам у 1957 годзе і падрыхтаваныя да друку пры непасрэдным удзеле аўтара.

Вялікую цікавасць прадстаўляе апошні, 12-ы том. У яго ўключаны шматлікія пісьмы да вучоных, літаратурназнаўцаў, пісьменнікаў, перакладчыкаў, родных, блізкіх, і знаёмых. Чытачы азнаёмяцца з пісьмамі народнага паэта да Л. Клейнбарта, С. Венгерава, Я. Карскага, М. Лынькова, П. Броўкі, М. Лужаніна, у якіх шмат цікавых звестак аб жыцці і творчай дзейнасці народнага паэта.

Акрамя пісем, у томе змешчаны дзённік Канстанціна Міхайлавіча, які пачаў пачаў вясці з 22 сакавіка 1943 года, а закончыў 2 снежня 1951 года. Ён складаецца з трох частак: «Кніга ташкенцкага быцця», «Гаворыць Клязьма» і «На схіле дзён».

М. ЖЫГОЦКІ.

Вялікія змены

У гады Вялікай Айчыннай вайны фашысты амаль поўнасцю спалілі Клецк. Сёння ён стаў горадам сучаснага тыпу. У яго цэнтры ёсць цудоўная плошча імя Маякоўскага. На вуліцах асфальтаваныя тратуары, пасаджаны дрэвы і разбіты газоны. Цэнтр горада забудаваны каменнымі дамамі. Вось на вуліцы Гагарына (былая Слонімскай) стаіць прыгожы ўнівермаг, і ўся яна забудавана шаснаццацікватэрнымі дамамі, над якімі ўзвышаецца велізарны будынак сярэдняй школы, дзе вучыцца больш паўтары тысячы дзяцей.

У Клецку ёсць хлебакамбінат і піваварны завод, музычная школа, вучылішча механізатараў сельскай гаспадаркі, бальнічны гарадок. Аб гэтым стары Клецк мог толькі марыць.

Д. БАЙДАК.

Сакольнікі: флагі 21 краіны

У парасні у Маскве, у парку «Сакольнікі», адкрыецца міжнародная выстаўка «Хімія ў прамысловасці, будаўніцтве і сельскай гаспадарцы». Больш тысячы фірм, арганізацый і аб'яднанняў 21 краіны прымуць у ёй удзел. Сярод іх амаль 800 фірм капіталістычных дзяржаў.

Як ідзе падрыхтоўка да міжнароднага агляду хіміі? На гэтае пытанне адказаў намеснік дырэктара выстаўкі Аляксандр Шырын.

Завяршыўся важнейшы этап падрыхтоўкі выстаўкі — рэгістрацыя яе ўдзельнікаў. Гэта зусім не фармальны акт. На працягу паўгода праходзілі перагаворы кіраўнікоў Усесаюзнай гандлёвай палаты і дырэктары выстаўкі з кожным яе ўдзельнікам. Цяпер усе фірмы, арганізацыі і аб'яднанні ведаюць сваё месца на выстаўачнай тэрыторыі. Вызначана, якія экспанаты яны прадставяць на выстаўку.

У ліку ўдзельнікаў міжнароднага агляду хіміі ў Маскве 150 фірм Федэратыўнай Рэспублікі Германіі, 142 — Японіі, 109 — Францыі, 94 — Італіі, 44 — Англіі і г. д.

Хімічная прадукцыя Індыі будзе прадстаўлена фірмай «Амар Дай-Кем». Вялікія маштабы і вы-

сокі тэхнічны ўзровень хімічнай вытворчасці прадэманструюць Германская Дэмакратычная Рэспубліка, Чэхаславакія, Венгрыя, Польшча, Югаславія. Адным з самых унікальных — больш сямі тысяч экспанатаў — будзе савецкі павільён. 600 прадпрыемстваў 44 саветаў народнай гаспадаркі прадэманструюць тут свае вырабы.

СССР займае зараз другое месца ў свеце па валавому выпуску хімічнай прадукцыі. Толькі за перыяд з 1959 па 1963 год пабудавана 35 заводаў і больш 250 буйных хімічных прадпрыемстваў. Буйныя цэнтры хіміі ўзніклі ў Паволжы,

Башкіры, Сібіры, Сярэдняй Азіі, Азербайджане. За гэтае пяцігоддзе выпуск сінтэтычных смол і пластычных мас узрос у 2,3 раза, мінеральных угнаенняў — у 1,6 раза. Паявіліся выпуск і іншых хімічных прадуктаў.

Толькі за адзін мінулы год у Савецкім Саюзе выпушчана 25,6 мільёна тон мінеральных угнаенняў, 720 тысяч тон сінтэтычных смол і пластычных мас, 361 тысяча тон хімічных валокнаў. Уведзены новыя вытворчыя магутнасці, з'явіліся выпусціць 8 мільёнаў тон мінеральных угнаенняў, 48 тысяч тон сінтэтычных смол і пластычных мас, 66 ты-

сяч тон хімічнага валакна, 1,5 мільёна штук аўтапакрышак.

За апошнія пяць гадоў у СССР асвоена выпуск рады новых відаў угнаенняў, сродкаў аховы раслін ад хвароб і шкоднайкі. Створаны новыя стымулятары росту раслін і жывёл. Арганізаван выпуск кармавых і вітамінных прэпаратаў, антыбіётыкаў для жывёлагадоўлі. Усё гэта будзе экспанавана на выстаўцы.

У савецкім павільёне спецыяльны раздзел прысвячаеца ролі хіміі ў будаўніцтве, тут можна будзе ўбачыць матэрыялы, створаныя на аснове налімераў.

ДЛЯ ТЕХ, КТО НЕ ЧИТАЕТ ПО-БЕЛОРУССКИ

В нашей республике началась жатва. На поля вышли сотни комбайнов. Бесконечным потоком идет в общественные закрома зерно нового урожая. Об этом рассказывается на 1-й стр. («ЧАС ВЯЛІКАГА ХЛЕБА»).

В своих письмах наши корреспонденты сообщают о переменах, происходящих в жизни сел и городов республики. Рассказывают они и о Клецке, который возрожден из пепла и стал теперь красивым современным городом с промышленными предприятиями, в городе открыта музыкальная школа, построен больничный городок. Из Добруша пишут о пенсионерах колхоза «Оборона». Эти люди не считают себя стариками, с радостью делятся с молодежью трудовым опытом, по мере сил помогают ей развивать общественное хозяйство.

Недавно в Белоруссии вышел в свет 12-й том, завершающий издание полного собрания сочинений Якуба Коласа. В этом томе помещены дневник писателя и его многочисленные письма ученым, писателям, переводчикам, родным. В материалах читатель найдет много нового и интересного о жизни народного поэта («НАШЫ КАРЭСПАНДЭНТЫ ПАВЕДАМЛЯЮЦЬ», стр. 3).

В сентябре в Москве, в парке Сокольники, откроется международная выставка «Химия в промышленности, строительстве и сельском хозяйстве». Более тысячи фирм, организаций и объединений 21 страны примут в ней участие. Среди них почти 800 фирм капиталистических государств. В числе участников 150 фирм Федеративной Республики Германии, 142 — Японии, 109 — Франции, 94 — Италии, 44 — Англии и т. д. Химическая продукция Индии будет представлена фирмой «Амар Дай-Кем». Большие масштабы и высокий технический уровень химического производства продемонстрируют Германская Демократическая Республика, Чехословакия, Венгрия, Польша, Югославия. Одним из самых внушительных — более семи тысяч экспонатов — будет советский павильон. 600 предприятий 44 советов народного хозяйства продемонстрируют здесь свои изделия. Об этом рассказывается в статье «САКОЛЬНИКИ: ФЛАГИ 21 КРАИНЫ» (3 стр.)

В корреспонденции «КРЫУДНА ЗА ТАКІХ ЛЮДЗЕЙ» (стр. 4—5) автор рассказывает, как двое наших соотечественников, вернувшись на Родину, опять оставили ее и уехали снова в Уругвай. Теперь эти люди горько сетуют на свое необдуманное решение, мучает их совесть за то, что не сумели оценить Родину и свить на ней гнездо. Здесь же автор говорит о Ф. Левонюке, который вот уже второй раз навещает Белоруссию. Все ему тут очень нравится, и если бы он мог, он бы с радостью вернулся на Родину.

Польская Народная Республика отметила 21-ю годовщину народной власти. На 5-й странице печатается рассказ, посвященный дружбе советского и польского народов «ГІМНАСЦЁРКА». В нем говорится о москвичке Лизе, уехавшей вслед за мужем-поляком в Польшу. В городе Жерардове она пережила все ужасы фашистской оккупации. Брат Лизы, подполковник Николай, освобожден Жерардов от фашистов. Радостной была встреча брата и сестры, которые не виделись много лет. Но вскоре Николай погиб на фронте. Сестра бережно хранит гимнастерку брата как самую дорогую память о родном человеке.

Прокофий Чиж рассказывает о посещении своей Родины

ЗДЕСЬ ВСЕ ПРЕКРАСНО

В 1912 году я выехал в США, чтобы заработать денег и помочь родителям, в то время — малоземельным крестьянам. Проживала наша большая бедная семья тогда в деревне Играве. Работал я в США на разных трудных работах. Мне удалось помочь своим родным деньгами, но вернуться домой я не смог. Первый раз на Родину посчастливилось прибыть летом 1960 года. Тогда я гостил у своих родных 4 месяца. Родина встретила меня тепло и радушно. Да и узнать наши родные места с трудом можно было. Большие стройки изменили лицо городов и сел, изменились и люди (конечно, в лучшую сторону). Успехи моих соотечественников радовали меня бесконечно. Люди стали жить в достатке, несмотря на то, что германские фашисты нанесли нашей Родине большой урон.

Когда я собирался в 1960 году ехать в СССР, то изменили нашу Родину (а также в США есть, это бывшие полиция) пугали, что меня там встретят плохо, заберут все вещи, что в России люди голодают и т. д. Но факты показали обратное. Родина моя стала неузнаваемо прекрасной. Когда я вернулся в США, я рассказал соотечественникам правду о своей Родине, рассказал все то, что видел своими глазами, слышал своими ушами. Те, которые с умыслом меня когда-то пугали неблизкими, сейчас не стали со мной гово-

ПОСЛЕ ПОЕЗДКИ В БЕЛЬГИЮ

Герой Советского Союза Надежда Васильевна Попова в мае побывала в Бельгии, встретила с нашими соотечественниками. Между женщинами установились дружеские отношения. Об этом свидетельствуют письма наших соотечественниц, которые мы печатаем с разрешения адресата.

здесь и доля моего труда — учительница 2-го класса. Еще одна большая радость: наш хоровой коллектив занял 1-е место на смотре художественной самодеятельности. Я также участвую в нем.

Посылаю Вам снимок на добрую память о нашей встрече: справа — я, слева — Лида Лавшук, Наталия Демьянова — наши активистки. Снимок этот сделан в Арденнах, в местечке Комбле.

Примите, Надежда Васильевна, самые лучшие пожелания.

Рая ЧЕРНИЧЕНКО.

Дорогая Надежда Васильевна! Я надеюсь, что Вам будет приятно посмотреть на этот снимок и вспомнить День Победы и Ваших знакомых. Наша встреча была такой короткой, но мы не забыли Вас и часто вспоминаем.

Привет Вам от всех наших членов Союза советских граждан, крепко жму руку, искренне желаю Вам быть здоровой.

Лидия ЛАВШУК.

ские друзья. Брест, Слуцк и многие другие города, а также села после 1960 года изменились, расширились, стали краше, богаче и уютнее. Слуцк из маленького провинциального городка в прошлом теперь превратился в красивый промышленный и культурный город с многоэтажными домами, зелеными улицами.

В Слуцке мне посчастливилось побывать в театре на концерте артистов Воронежского театра. Очень хорошее впечатление осталось у меня от этого концерта. Смотрел я и фильм «Великая Отечественная», где показан героизм и мужество советского народа, смертельная борьба с немецким фашизмом. Я никогда не сомневался в мужестве и героизме моих соотечественников.

Приютно и радостно провел я время в кругу своих родных. Тепло и вниманием окружили меня брат Молофей, племянники Таяя, ее муж, внучки Леночка, Галочка, Иричка. Помимо этого меня приглашали погостить многие родственники, знакомые и друзья. Очень часто я бывал гостем или принимал гостей по русскому обычаю. Приятной была встреча с родными и близкими в деревне Играве и доме Гурленя Василия Ивановича, в доме его дочери Наде.

В Слуцке я гостил в доме Ювалевицы Агриппины, Каштальяна Николая, Радюевича Ивана. Радушное, добросердечное отношение по отношению ко мне, такое гостеприимство можно встретить только здесь, на моей любимой Родине. Довольно мне побывать и на больших беседах. Везде и всюду я видел обильное угощение, умение готовить и ухаживать за гостями. Люди веселились, пели, танцевали. Мне очень нравятся веселье, звонкие белорусские и русские песни.

Через вашу газету я хочу сказать большое спасибо всем моим родным, знакомым и друзьям за гостеприимство. Осталось у меня очень хорошее впечатление от маевки в лесу (около Игравы), на которую я был приглашен. Туда я ездил с племянницей Таней, ее мужем и внучками. Здесь правление колхоза «1 Мая» вручило лучшим колхозникам ценные подарки за хорошую и отличную работу. Это было очень торжественно, с музыкой. У нас такого не бывает. Здесь же в лесу состоялся концерт самодеятельности. Под деревьями был организован буфет. Людей в лес привезли на машинах, такси, многие приехали на мотоциклах. Было много песен, музыки, народ веселился.

Будучи здесь еще в 1960 году, я часто слышал по радио Белорусский гимн. Слова песни и музыка мне очень понравились. Чтобы послушать этот гимн, я часто вставал рано утром и спешил к радиоприемнику.

Хочется остановиться на одной небольшой детали. До 1960 года некоторые предубежденные соотечественники (в основном эмигранты 1941—45 годов) утверждали, что в Белоруссии нет церквей, а если где-нибудь они и сохранились, то в них запрещают заходить советским гражданам. А я убедился здесь в обратном. Я сам видел действующие церкви в Бресте, Барановичах, Минске. А в Слуцке как верующий я посетил церковь несколько раз, там всегда полно людей, правда, в основном это старики. Я со многими знакомыми и незнакомыми разговаривал. Они утверждали, что в церковь при желании может ходить каждый.

Теперь после моего приезда здесь установилась прохладная погода. Теплых дней выдалось очень мало. Поэтому я немного простыл и заболел. Вызвали ко мне домой врача. Она очень внимательно выслушала меня, побеседовала со мной, выписала мне рецепты. Я пытался оплатить это посещение, но врач Ушакова категорически отказалась от платы, объявив мне, что медицинская помощь в СССР всем гражданам, в том числе и иностранцам, бесплатная, будь это на дому или в больнице.

А у нас, в США, лечение стоит очень дорого, каждый больной должен много платить за визит к врачу, а еще больше за лечение в больнице. Через вашу газету я хочу выразить благодарность врачу Ушаковой за внимательное отношение ко мне и за эффективную медицинскую помощь, после которой я быстро выздоровел.

Я и мой товарищ из США Ширин А. А. были приглашены редакцией слуцкой газеты посетить колхоз «1 Мая» и имени Кирова. В наше распоряжение были предоставлены две легковые машины, нас сопровождали из редакции Никольский, из отдела культуры райисполкома Песью, председателем колхоза «1 Мая» Козел и председателем колхоза имени Кирова Лемещенко. Мы увидели своими глазами, какими богатствами владеют эти колхозы. На полях растут прекрасная пшеница, рожь, ячмень, картофель, лен и другие культуры. Душа радуется, когда смотришь на эти безбрежные поля. И все это достигнуто большим и упорным трудом колхозников, благодаря применению

сельскохозяйственных машин, удобрений, новейшей агротехники. В этих колхозах мы видели много мощной техники, ремонтные мастерские, а главное, мы видели прекрасных людей-труженников. Осмотрели мы и хорошо оборудованные свинофермы и молочнотоварные фермы. В колхозе «1 Мая» я видел огромных свиноматок с множеством поросят. А сколько там откормленных и стоящих на очереди свиней, просто не перечислить. И что нам особенно приятно было видеть — это механизацию труда на фермах. Она дала возможность только двум свиноварам, механизированной и молочно-варной фермы. Доярки к молоку и не прикасаются: молоко от коров по трубочкам бегит автоматически в приемные чаны, к сепараторам и т. д. Этим самым очень облегчен труд доярок. На фермах чистота и порядок. Чувствуется рука хозяина, хорошего организатора и руководителя.

Новым для нас было сообщение председателя Козела, что продукция, производимая в колхозе, покупается государством по высоким ценам. Хозяйство от этого имеет огромные денежные доходы. Колхозники получают высокую оплату за свой труд как деньгами, так и продуктами. Сами рядовые колхозники нам неоднократно рассказывали об этом.

В колхозе имени Кирова мне понравились такие объекты, построенные колхозниками, как трехэтажная школа, большой прекрасный дом культуры, магазин, медпункт, хорошо устроенные парки для сельхозмашин. Благоустроена деревня Козловичи, улица асфальтирована, озеленена, проложены тротуары. Такие школы — просторные, светлые, все оборудование — не всегда можно встретить и в городе. Однако желательнее иметь такие школы в каждой деревне. Хорошо, что в этом колхозе имеются бани, медпункты.

Мне хочется выразить сердечную благодарность Козелу, Никольскому, Песью и Лемещенко за теплый прием и гостеприимство, за организацию прекрасного путешествия по колхозам и в молодой прекрасный городок Лодзгорск и пожелать им дальнейших успехов в их благородном труде. Уезжая из США, мне хочется еще раз выразить большую благодарность всем гражданам, товарищам, друзьям за теплый прием и гостеприимство, за внимание и заботу. Большое спасибо Советскому правительству за то, что мне позволило мою любимую Родину, встретил моих родных, знакомых, друзей.

В США я расскажу правду о нашей Родине, расскажу, как живут и трудятся советские люди.

Прокофий ЧИЖ, г. Слуцк.

КРЫЙДНА ЗА ТАКІХ ЛЮДЗЕЙ

Нядзёўна я атрымаў пісьмо ад сябра з Уругвая Фёдора Леванюка, з якім было працаваць многа сумесных год і з якім да гэтага часу падтрымліваю сувязь. Аўтар пісьма — спецыяліст майстар шавецкай справы, сябра сваёй Радзімы, якую пакінуў у той час, калі Заходняя Беларусь знаходзілася пад панскай Польшчай.

Надзёўна яму пасчастливіла быць на Радзіме, сустрэцца з роднымі, сябрамі, убачыць усё тое, аб чым ён ведаў толькі па кнігах, газетам, кіно. Фёдар Леванюк быў у Маскве, Мінску, Кіеве, Брэсце, Кобрыні, а таксама ў сацыялістычнай Польшчы, Чэхаславакіі.

Вярнуўшыся ва Уругвай, ён напісаў мне пісьмо. «Самая галоўная, што рожыць велізарнае здзіўляючае ўражанне, — піша Леванюк, — гэта будаўніцтва жылых дамоў, фабрык, заводзяў як у гарадах, так і ў калгасах. Я бачыў вялікі, новага стылю дамы з усімі выгодамі, іх многа пабудавана, а колькі будуюцца — няма ліку. Скажу таксама, што эканамічныя жытццё ў СССР даволі добрае. У магазінах поўна прадуктаў, цыны ў параўнанні з уругвайскімі невысокія, а некаторыя прадукты нават дзешавейшыя, чым ва Уругвай.

Рабочы ў Саветах Саюза эканамічна жыве лепш, і пер-

спектывы на будучае ў яго лепшыя. А ва Уругвай у гэты час цыны на прадукты вышэйшыя, беспрацоўе расце, і канца ўсяму гэтаму відаць. У нас жывуць добра-цілыя (гандлярны) і мелкія негаспадары і рабочыя толькі існуючыя. Пра усё, што я бачыў у сацыялістычных расправах, можна кнігу напісаць. Адным словам, жытццё ў Саветах Саюза мне вельмі падабаецца, і калі б я мог застацца, то не вярнуўся б ва Уругвай».

Далей Фёдар Леванюк піша, што ў яго б я ні быў у родных або сяброў, якія вярнуліся з Уругвая на Радзі-

му, усе яны лепш жывуць, чым жылі калісьці на чужыне, і вельмі ўсім задаволены.

І я становіцца горка і крыўдна яму за тых людзей, якія прыходзілі на сваю зямлю з дэкай эміграцыі, паклілі ў Саветах Саюза некалькі год і якіх зноў пацягнула за вясні. Чала, напрыклад, патрэбна было Паламарчуку, які не паспеўшы на Радзіме завязаць са сваямі, зноў адправіўся шукаць лёгкага жыцця ва Уругвай. А як прыходзіць сюды, дык за галаву скапіўся. Цяпер ён ходзіць да савецкага консула і просіць, каб яго зноў пусцілі на Радзіму. А Салюскі (ён таксама, як і Паламарчук, прыходзіў сюды ў другі раз) нават баіцца людзям на вочы паказаць. Ой, як памыліліся Паламарчук і Салюскі, ой, як мучыць цяпер іх сумленне, як

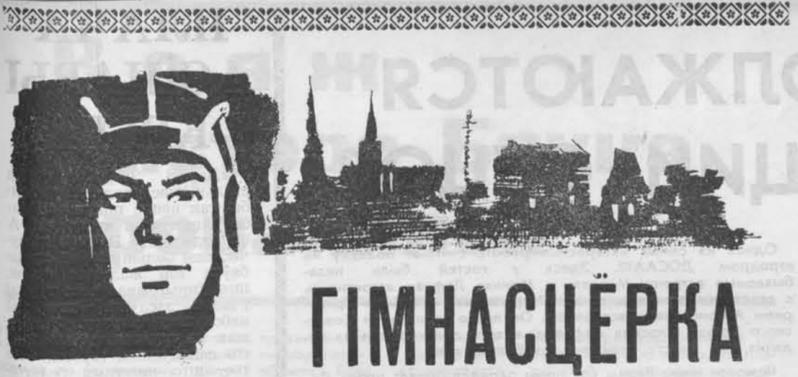
горка і крыўдна за такую памылку!

Гэтыя словы простага чалавека так рэальна апісваюць жыццё ў Саветах Саюза і Уругвай, што няма чаго больш і дадаць. Я сабе інакш ведаю такое жыццё, сам быў там. Толькі дабавіў адно, на жаль, Чала, напрыклад, патрэбна было Радзіме таварышам, які не паспеўшы на Радзіме завязаць са сваямі, зноў адправіўся шукаць лёгкага жыцця ва Уругвай. А як прыходзіць сюды, дык за галаву скапіўся. Цяпер ён ходзіць да савецкага консула і просіць, каб яго зноў пусцілі на Радзіму. А Салюскі (ён таксама, як і Паламарчук, прыходзіў сюды ў другі раз) нават баіцца людзям на вочы паказаць. Ой, як памыліліся Паламарчук і Салюскі, ой, як мучыць цяпер іх сумленне, як

гэты дакумент да нас у рэдакцыю прынёс настаўнік Дзяржынскай школы Іван Лысак.

— Наша школа збірае матэрыялы для сваёй музея. Нядзёўна знайшлі мы і вось гэты дакумент.

Л. В.

ГІМНАСЦЁРКА

БРАЦКА Польшча адзначыла вялікае нацыянальнае свята—21-ю гадавіну народнай улады. У гарадах і сёлах расплывілі, на прадпрыемствах і ва ўстановах адбыліся ўрачыстыя сходы і вечары. Польшкі народ свята ўшаноўвае памяць савецкіх і польскіх воінаў, якія аддалі жыццё за свабоду Польшчы.

Сёння мы дружым расказ, прысвечаны дружбе двух нашых народаў.

У польскім горадзе Жэрардаў па вуліцы 1-га Мая жыў Ядвіга Альжбета Шрам. У доме яе з часоў Айчынай вайны захаваецца вымытая, адправажана і акуратна складзеная гімнасцёрка воіна Савецкай Арміі.

Дзевачка прозвішча Альжбета — Артамохіна. Яна нарадзілася ў Маскве. У Маскве ж выйшла замуж за палкаўніка, які напрыклад першай сусветнай вайны выехаў з мужам на яго радзіму.

У Маскве ў Альжбеты заставіўся брат Мікалай, з якім яна перапісвалася. Апошнее пісьмо прыйшло ад яго незадоўга да нападу гітлераўскай Германіі на Польшчу. Мікалай пісаў, што служыць у арміі ў чыне маёра.

З пачаткам вайны перапіска абарвалася. Хутка памёр муж Альжбеты. Услед за тым бядошла за бядой.

Некв у нядзелю вечарам Альжбета разам з дачкой Ядвігай і яе мужам сядзелі за сталом, вярталіся ў горадзе вярну неспаскойна: ішлі арышты, аблавы. Жанчына хвалялася.

— Яны нас не крануць, — заспакойваў яе зыць. — Я не належаю ні да якой партыі, усяго толькі скромны музыкант. Ці ж мая скрыпка можа пацкадзіць ваеннай магутнасці Германіі? Ды і скрыпка мая даўно маўчыць.

Ціхя размова нечакана была перарвана стукам у дзверы. Услед за гэтым у дом уваварылі гестапаўцы.

— Збярэйся! — загадалі яны музыканту.

Жанчыны пачалі праціць:

— Бярэце ўсё, што ёсць у доме. Пакіньце толькі невіднаватага чалавека.

— Добра, — сказаў афіцэр, — я пагавару з шэфам.

— Не ведаеце, дзе ляжыць падпалкоўнік Артамохін? — звярнулася яна да групы раненых ля шпітала.

— Артамохін? Колька? Як

шы. Цяпер, здавалася, можна жыць спакойна.

Але «спакойнае» жыццё працягвалася да суботы. У суботу з'явіўся той жа самы гестапаўец і сказаў:

— У шэф сёння імяніны. Вы павіны іграць.

— Я б ахвотне сыграў не на імянінах, а на пахаванні, — сказаў музыкант, развітаваючыся з жонкай.

З імянін муж Ядвігі вярнуўся ў нядзелю раніцай, змучаны, чорны, не падобны на сябе.

— Што яны з табой зрабілі? — кінула да яго жонка.

— Не ведаю. Яны прымуслі мяне выпіць віно.

Выпількі ўрача. Але было позна.

— Атруцілі, — заключыў ён.

Праз некалькі дзён прыйшла павестка — Ядвігу выклікалі ў гестапа. Яна пачала быць збірацца, але маці не пусціла.

— Нікуды ты не пойдзеш. Яны і цябе атруцяць.

— Мне цяпер усё роўна.

— Не, гэтага не будзе. Трэба хавацца.

І Ядвіга хавалася да таго дня, калі па вуліцах Жэрардаў праімавалі савецкія танкі.

І ніхто не ведаў — Альжбета, ні яе дачка, што кіраваў боем падпалкоўнік Мікалай Артамохін.

У доме Альжбеты цяпер было людна. Прыходзілі столленыя салдаты, на чале і раніцай зноў ішлі туды, дзе грыве бой. І ва ўсіх Альжбета пыталася:

— Ці не ведаеце вы выпадкова Артамохіна?

— Аднойчы пачула:

— Артамохін? Падпалкоўнік? Есць нейкі ў шпіталі Артамохін.

— Ідзі, даведзіся, можа, і ён, — няпэўнена сказала Альжбета дачцы.

— Збярэйся! — загадалі яны музыканту.

Жанчыны пачалі праціць:

— Бярэце ўсё, што ёсць у доме. Пакіньце толькі невіднаватага чалавека.

— Добра, — сказаў афіцэр, — я пагавару з шэфам.

— Не ведаеце, дзе ляжыць падпалкоўнік Артамохін? — звярнулася яна да групы раненых ля шпітала.

— Артамохін? Колька? Як

шы. Цяпер, здавалася, можна жыць спакойна.

Але «спакойнае» жыццё працягвалася да суботы. У суботу з'явіўся той жа самы гестапаўец і сказаў:

— У шэф сёння імяніны. Вы павіны іграць.

— Я б ахвотне сыграў не на імянінах, а на пахаванні, — сказаў музыкант, развітаваючыся з жонкай.

З імянін муж Ядвігі вярнуўся ў нядзелю раніцай, змучаны, чорны, не падобны на сябе.

— Што яны з табой зрабілі? — кінула да яго жонка.

— Не ведаю. Яны прымуслі мяне выпіць віно.

Выпількі ўрача. Але было позна.

— Атруцілі, — заключыў ён.

Праз некалькі дзён прыйшла павестка — Ядвігу выклікалі ў гестапа. Яна пачала быць збірацца, але маці не пусціла.

— Нікуды ты не пойдзеш. Яны і цябе атруцяць.

— Мне цяпер усё роўна.

— Не, гэтага не будзе. Трэба хавацца.

І Ядвіга хавалася да таго дня, калі па вуліцах Жэрардаў праімавалі савецкія танкі.

І ніхто не ведаў — Альжбета, ні яе дачка, што кіраваў боем падпалкоўнік Мікалай Артамохін.

У доме Альжбеты цяпер было людна. Прыходзілі столленыя салдаты, на чале і раніцай зноў ішлі туды, дзе грыве бой. І ва ўсіх Альжбета пыталася:

— Ці не ведаеце вы выпадкова Артамохіна?

— Аднойчы пачула:

— Артамохін? Падпалкоўнік? Есць нейкі ў шпіталі Артамохін.

— Ідзі, даведзіся, можа, і ён, — няпэўнена сказала Альжбета дачцы.

— Збярэйся! — загадалі яны музыканту.

Жанчыны пачалі праціць:

— Бярэце ўсё, што ёсць у доме. Пакіньце толькі невіднаватага чалавека.

— Добра, — сказаў афіцэр, — я пагавару з шэфам.

— Не ведаеце, дзе ляжыць падпалкоўнік Артамохін? — звярнулася яна да групы раненых ля шпітала.

— Артамохін? Колька? Як

шы. Цяпер, здавалася, можна жыць спакойна.

Але «спакойнае» жыццё працягвалася да суботы. У суботу з'явіўся той жа самы гестапаўец і сказаў:

— У шэф сёння імяніны. Вы павіны іграць.

— Я б ахвотне сыграў не на імянінах, а на пахаванні, — сказаў музыкант, развітаваючыся з жонкай.

З імянін муж Ядвігі вярнуўся ў нядзелю раніцай, змучаны, чорны, не падобны на сябе.

— Што яны з табой зрабілі? — кінула да яго жонка.

— Не ведаю. Яны прымуслі мяне выпіць віно.

Выпількі ўрача. Але было позна.

— Атруцілі, — заключыў ён.

Праз некалькі дзён прыйшла павестка — Ядвігу выклікалі ў гестапа. Яна пачала быць збірацца, але маці не пусціла.

— Нікуды ты не пойдзеш. Яны і цябе атруцяць.

— Мне цяпер усё роўна.

— Не, гэтага не будзе. Трэба хавацца.

І Ядвіга хавалася да таго дня, калі па вуліцах Жэрардаў праімавалі савецкія танкі.

І ніхто не ведаў — Альжбета, ні яе дачка, што кіраваў боем падпалкоўнік Мікалай Артамохін.

У доме Альжбеты цяпер было людна. Прыходзілі столленыя салдаты, на чале і раніцай зноў ішлі туды, дзе грыве бой. І ва ўсіх Альжбета пыталася:

— Ці не ведаеце вы выпадкова Артамохіна?

— Аднойчы пачула:

— Артамохін? Падпалкоўнік? Есць нейкі ў шпіталі Артамохін.

— Ідзі, даведзіся, можа, і ён, — няпэўнена сказала Альжбета дачцы.

— Збярэйся! — загадалі яны музыканту.

Жанчыны пачалі праціць:

— Бярэце ўсё, што ёсць у доме. Пакіньце толькі невіднаватага чалавека.

— Добра, — сказаў афіцэр, — я пагавару з шэфам.

— Не ведаеце, дзе ляжыць падпалкоўнік Артамохін? — звярнулася яна да групы раненых ля шпітала.

— Артамохін? Колька? Як

шы. Цяпер, здавалася, можна жыць спакойна.

Але «спакойнае» жыццё працягвалася да суботы. У суботу з'явіўся той жа самы гестапаўец і сказаў:

— У шэф сёння імяніны. Вы павіны іграць.

— Я б ахвотне сыграў не на імянінах, а на пахаванні, — сказаў музыкант, развітаваючыся з жонкай.

З імянін муж Ядвігі вярнуўся ў нядзелю раніцай, змучаны, чорны, не падобны на сябе.

— Што яны з табой зрабілі? — кінула да яго жонка.

— Не ведаю. Яны прымуслі мяне выпіць віно.

Выпількі ўрача. Але было позна.

— Атруцілі, — заключыў ён.

ПРОДОЛЖАЮТСЯ ТРАДИЦИИ ОТЦОВ

На берегу Минского моря среди стройных душистых сосен спрятались белые домики пионерского лагеря Крыжовка. Вот уже скоро месяц отдыхают здесь вместе с нашими ребятами гости из Франции — дети ветеранов прославленного авиационного полка «Нормандия — Неман». В годы второй мировой войны советские и французские летчики вместе сражались за Смоленск, Брест, Вильнюс, Оршу, Борисов, Минск. Больше двадцати лет назад родилось боевое содружество белорусов и французов, которое продолжает крепнуть в мирные дни. Летчики-французы передали детям теплые чувства к нашей Белоруссии, к ее природе. С замиранием сердца проезжали ребята через Неман, прильнув к окну, смотрели на реку, название которой входит в название героической эскадрильи.

И Минск для них это не просто город Советского Союза. Это место, которое видел папа, о котором он рассказывал.

Среди приехавших — Доминика и Патрис Кюффо. Это младшие из шестерых детей генерала в отставке Леона Кюффо. В небе Белоруссии он сбил пятнадцать вражеских самолетов, его наградили орденами Александра Невского, Боевого Красного Знамени и другими.

Марсель и Моника Лефевр — племянники Героя Советского Союза старшего лейтенанта Марселя Лефевра. В одном из боев летчик получил тяжелые ожоги и умер в госпитале в Сокольниках. Во французском городе Ле Анделис установлен бронзовый бюст, главная площадь названа именем героя.

Марсель Лефевр-младший в Советском Союзе впервые. О нашей стране он слышал много необыкновенного и интересного. Но Марсель очень любознательный парень и обо всем на свете хочет иметь собственное мнение. О впечатлении, которое произвели на него Минск, Крыжовка, Марсель рассказывает сам:

— Еще в Париже генералы Кюффо, Пуйяд и другие говорили нам, что в Белоруссии мы найдем много друзей. Гостеприимство белорусов мы почувствовали уже в Бресте, где нас встретили очень тепло. Сейчас мы отдыхаем в Крыжовке. Ездим на экскурсии в Минск, который восхитил всех французов. Побывали в Музее истории Великой Отечественной войны, где оставили на память музею медаль полка «Нормандия — Неман». Такие же медали мы подарили Белорусскому обществу дружбы и нашему лагерю. Эта медаль свидетельствует о том, с каким уважением относятся французы к советско-французскому содружеству в борьбе против фашизма. С особым чувством мы смотрели на белорусское небо. Оно напомнило нам о слезах, которые пролили наши матери и сестры во время войны. Мы хотим, чтобы это больше никогда не повторилось!

Марсель — студент авиационного института. Он хочет стать таким же сильным и мужественным летчиком, каким был его дядя. Но Марсель надеется, что он никогда не будет разрушать чужие мирные города.

У ребят уже много впечатлений. Из рассказов отцов и родственников они знают, как сильно разрушили немецкие оккупанты белорусскую столицу. А теперь ребята увидели новый город с широкими зелеными улицами, красивыми площадями и парками.

Мишель Эйхенбаум, племянник генерального секретаря содружества летчиков-ветеранов «Нормандия — Неман» Игоря Эйхенбаума, благодарит белорусский народ за гостеприимство, за то, что ему дали возможность посетить нашу страну. «Мы прибыли на землю, за которую сражались мой дядя и родственники моих товарищей. Мне очень понравился Минск, его красивая центральная улица. Мне очень нравятся советские ребята».

Мишель в школе изучает русский язык, но на вокзале в Бресте ему еще трудно было разговаривать с нашими ребятами. А теперь на вопрос, что ему больше всего нравится в лагере, Мишель отвечает: «Говорить по-русски».

В Музее Великой Отечественной войны дети из Франции видели экспозицию, посвященную полку «Нормандия — Неман», портреты летчиков эскадрильи Роллана дэ ля Пуапа и Марселя Альберта.

Одной из самых интересных ребята считают поездку на аэродром ДОСААФ. Здесь у гостей были незабываемые встречи. Марсель и Моника Лефевр встретились с советским летчиком полка «Нормандия — Неман» Григорием Антоновичем Евсейчиком. Он лично знал Героя Советского Союза Марселя Лефевра, вместе с ним летал на задания, они вместе сражались за Белоруссию.

Чемпион мира Вадим Овсянкин передал привет через Доминику и Патрису своему хорошему знакомому генералу Леону Кюффо. Советский и французский летчики встретились на соревнованиях по воздушной акробатике в Бильбао. Кюффо очень понравилась наша спортивная машина «ЯК-18», которая в Испании получила название «эlegant», и он попросил Овсянкина познакомить его с самолетом.

Специально для ребят Вадим Овсянкин поднимался в воздух, демонстрировал свое необыкновенное мастерство. Когда он выходил из самолета, гости встретили его аплодисментами. Советский спортсмен покорила их, и они были счастливы, что он всем дал свои автографы.

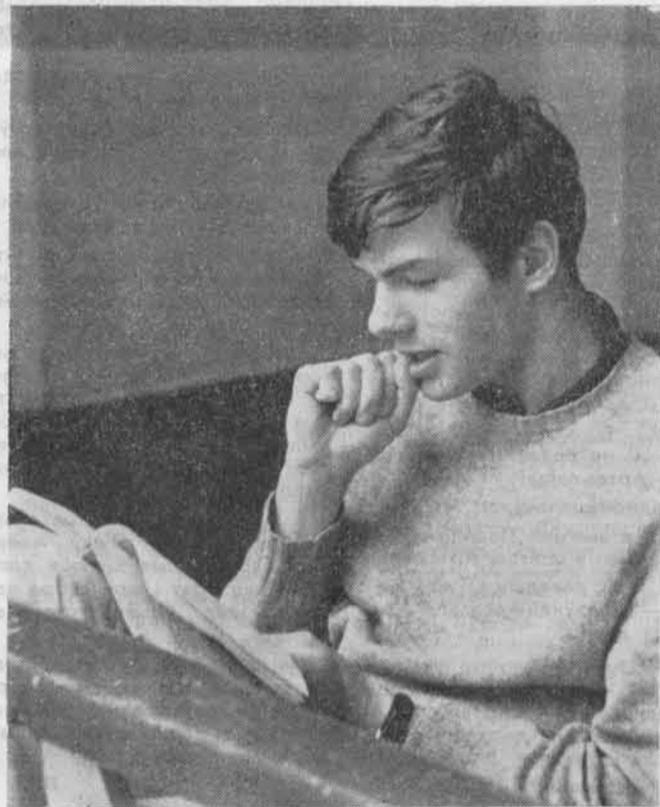
Интересна и увлекательна лагерная жизнь. Ребятам очень нравится лес, где так много ягод, Минское море, где они купаются, катаются на катере. Французы выучили много советских песен, научились танцевать русские и белорусские танцы. Сдружились они и с белорусскими пионерами.

Председатель совета дружины лагеря Тая Хурсик говорит:

— К нам в лагерь приехали французские ребята. За это время мы вместе готовились к родительскому дню, ходили в лес. Мы очень рады были принять французских ребят. У нас завязалась хорошая дружба. Мы будем переписываться, когда они уедут домой.

Наши французские гости увезут домой открытки, сувениры, значки, адреса. Увезут они с собой и дружеские напутствия белорусских друзей и теплые чувства к стране, которая так гостеприимно их принимала. Дружба, родившаяся в суровые дни войны между отцами, как эстафета, перешла к детям.

Д. ЧЕРКАСОВА.

В свободную минуту Марселю Лефевру приятно читать интересную книгу.

Хороши белорусские просторы.

Фото М. Бурого.

ПЛАЧА АСІНАВЫ КРЫЖ

«Дарагі Зігфрыд! Мы столькі насладзіліся пра цябе, так цяпла пішуць аб табе ў газетах і часопісах. А фотаздымкі!.. Шчыра кажуць, нам больш за ўсё спадабаўся той жалезны крыж, што ўпрыгожвае твае грудзі і які ты заслужыў яшчэ пры нябожчыку фюрэру. З крыжам на грудзях ты выглядаеш сапраўдным героем. Не тое, што нягледзячы на бельгійскія парашутысты ці амерыканскія».

Нам здаецца, Зігфрыд, што такіх войнаў, як ты, у Конга няма. Інакш даўно б прыкончылі гэтых чарнамазых. Дзе і як можна ўступіць у рады вашай гераічнай арміі? Гэта нас хвалюе з таго часу, як мы даведаліся пра твае подзвігі. А як мы можам ваяваць, табе залішне раскажаць: поплец былі ў Расіі. Сам ведаеш, маем некаторы вопыт карыстання не толькі аўтаматам, але і такой, на першы погляд, бяспінаснай зброяй, як шыбеніца. Не сумняваемся, што ўсё гэта спатрэбіцца ў нашай справе.

І яшчэ адно пытанне, шапоўны сябар. З якога разліку плоціць табе зарплату ў гэтым самым Конга? Мы чулі, што за галаву. Тады можна жыць!

Во, і яшчэ ледзь не забыліся. Ды ты можа ўжо ведаеш, што ў нас і нашых сяброў па зброі справы гут! Заходнегерманскі ўрад разумее нас. Акрамя таго, што пенсіі ладныя прызначаюць, прынята пастанова праз які час спыніць праследванне за нашы забавы ў мінулую вайну. І правільна, даўно пара зрабіць гэта.

Цябе, Зігфрыд, паўна, цікавіць і тое, як ідуць справы з нашымі саюзнікамі (цяперашнімі, вядома). Скажам па сакрэту: выдатна! Ракеты нам далі. Мяркуем прыбраць да рук яшчэ сёतो. Нікуды не дзенуцца. Бо слухай, што кажуць нашы генералы:

— Без атамнай бомбы няма чаго і думаць аб тым, што Германія можа быць адноўлена ў сваіх граніцах.

Зразумеў?.. На тым пісьмо канчаем. Твае таварышы па зброі — былія эсэсаўцы і гестапаўцы».

Не будзем даказваць, што іменна такога зместу пісьмо атрымаў Зігфрыд Мюлер з радзімы — Заходняй Германіі. Ва ўсякім разе, відавочна чым адрознівалася яно ад гэтага. Аб тым сведчыць адказ Зігфрыда, надрукаваны ў заходнегерманскім часопісе «Шпінгел».

«Сябры, — піша ён, — пакуль у ФРГ мы не мнем пункту для рэгістрацыі добраахвотнікаў, згодных служыць для нас... Але ў Бруселі ёсць адно месца, дакладны адрас якога мы атрымаем у кангалезскім пасольстве і там жа даведаемся пра апошнія запатрабаванні на ваенныя сілы для Конга».

Невядома, ці ўдалося тым эсэсаўцам і гестапаўцам трапіць у Конга. Зразумела, што справа гэта не з цяжкіх, тым больш, што калі маеш такія доказы адданаці, як жалезны крыж часоў нябожчыка Гітлера. З ім і ў Конга, і ў Паўднёвым В'етнаме месца знайдзецца. Ці ўцалее толькі галава?.. Трэба памятаць адну дэталю каму б там ні было, а эсэсаўцам і гестапаўцам — асабліва. Замест жалезнага крыжа на грудзях можа стаць асінавы крыж. Многім жа іх суайчыннікам так пашанцавала дваццаць гадоў назад.

Плача, ой, і плача ж асінавы крыж па недабрых эсэсаўцах і гестапаўцах!

Уладзімір БАБКОЎ.

В о я ж мистера Брука провалился

22 ИЮЛЯ В МОСКВЕ состоялся открытый судебный процесс по уголовному делу подданного Великобритании Джералда Брука, обвиняемого в подрывной антисоветской деятельности. Дело Брука рассматривалось Коллегией по уголовным делам Московского городского суда.

Состав суда: председательствующий — председатель Судебной коллегии по уголовным делам Московского городского суда Л. Е. Алмазов, народные заседатели В. И. Образцов, П. И. Попов, секретарь суда Б. Г. Ходырев.

Государственное обвинение поддерживал старший помощник Генерального прокурора СССР государственный советник юстиции 2-го класса Г. А. Терехов. Защиту осуществлял адвокат Московской городской коллегии адвокатов Н. К. Боровик.

В зале судебного заседания присутствовали представители трудящихся Москвы, советские и иностранные корреспонденты.

Как явствует из обвинительного заключения, поданный Великобритании Джералд Брук 25 апреля 1965 года был задержан органами государственной безопасности в Москве с личным и привлечен к уголовной ответственности за подрывную антисоветскую деятельность, то есть за преступление, предусмотренное частью 1 статьи 70 Уголовного кодекса РСФСР.

После оглашения обвинительного заключения председательствующий задал подсудимому Бруку вопрос: «Признает ли он себя виновным в предьявленном ему обвинении?»

Подсудимый Брук ответил: «Да, признаю себя виновным целиком и полностью».

МИСТЕР БРУК, видимо, слыл среди своих коллег солидным человеком, его знали как бакалавра по русскому языку и литературе. После окончания отделения славяноведения при Лондонском университете он стал преподавателем Холборнского колледжа в Лондоне. Мистер Брук — член лейбористской партии.

Когда в апреле этого года Брук поехал в Москву во главе группы студентов колледжа, изучающих русский язык, мало кто предполагал, что он надолго задержится в Советском Союзе. Но уже через несколько дней он был задержан работниками органов государственной безопасности на квартире москвича Константинова, когда передавал тому антисоветскую литературу, копировальную бумагу для тайнописи и портативную типографию. Сотрудники Комитета государственной безопасности, войдя в комнату, где находились Константинов и Брук со своей женой Барбарой, увидели, что

красный кожаный переплет альбома с открытками кинозвезд, который Брук привез с собой, разорван. В обложке, под красной кожей, лежали антисоветская литература, репродукции клише, длинный список адресов советских и иностранных граждан, инструкции по приему и расшифровке кодированных радиопередач. Все это было предназначено для передачи Константинову. Такою же рода «сувениры» из Лондона оказались и под двойным дном сумки-несессера.

Брук не в первый раз в Москве. В соответствии с существующим соглашением между

правительствами СССР и Великобритании о культурном обмене Брук стажировался шесть лет назад на филологическом факультете Московского университета. Тогда же он совершил трехнедельную экскурсионную поездку по Советскому Союзу, которая, по его словам, оставила у него «самые приятные впечатления».

Правда, вспоминая о тех днях, Брук показал на следствии, что сотрудники английского посольства не раз спрашивали студентов-стажеров, какие военные объекты видели они в Москве и во время поездки по стране. «В посольстве», — говорит Брук, — интересовались, приглашали ли советские студенты нас к себе в гости. Какие должности у родителей и друзей наших знакомых. Есть ли среди них военные, где они живут и чем занимаются. Атташе Оливер Тэйлор очень просил передать ему снимки военных самолетов, если вдруг такие снимки у нас будут».

Так английские дипломаты толкали английских студентов к «занятиям», не имеющим никакого отношения к тому, ради чего они приехали в Москву. Вместе с Бруком учился в Москве аспирант из Великобритании Мартин Дюхерст. Беседы с английскими дипломатами, видимо, не прошли для него даром. В 1961 году Дюхерст неожиданно объявился в качестве гида на Британской выставке в Москве. Он использовал здесь свое положение для сбора разведывательной информации о нашей стране и для распространения антисоветской литературы, за что и был выставлен за пределы СССР.

Вот этот-то Дюхерст, ныне доцент университета в Глазго, и познакомил в Лондоне Брука с неким Георгием. Новый знакомый Брука оказался членом антисоветской организации НТС. Так называемый народно-трудовой союз (НТС) был организован в 20-х годах белоэмигрантским отребьем, выброшенным из России Великой Октябрьской революцией. До второй мировой войны он поставлял агентов германской, японской, польской и другим иностранным разведкам для засылки в Советский Союз; специальные школы НТС в Варшаве, Белграде, Бухаресте готовили террористов и диверсантов.

Во время второй мировой войны члены НТС верой и правдой служили гитлеровцам на оккупированной ими территории. Они засылались как провокаторы к партизанам. После разгрома фашистской Германии руководители НТС нашли новых хозяев. Так, один из них — Околович — в годы войны служил в гестапо, руководил группой провокаторов в Смоленске, Витебске, Орше, Минске, Борисове и Бобруйске. Теперь он получает жалованье от английской разведки. Планируют ему деньги также и американцы, и разведка ФРГ.

Другой деятель НТС — Романов (он же Островский) во время оккупации гитлеровцами Украины издавал в Днепроретровске профашистскую газету. Последнее время он находится на содержании американской разведки. А бежавший из Риги вместе с гитлеровцами Рар, долгое время работавший в Лондоне на радиостанции Би-би-си, является агентом английской разведки.

На доллары, которые Цент-

ральное разведывательное управление США ежегодно платит НТС, руководители этой организации отщепенцев стряпают грязные брошюры, где проповедуют саботаж и вредительство на территории нашей страны. Их визгливые голоса иногда слышны в передачах американской радиостанции, находящейся в районе Мюнхена. Проповедуют террор как «эффективное средство борьбы революционеров», они приводят в качестве примера... убийство президента США Кеннеди!

Кучка жалких прихлебателей у стола капиталистических разведок из кожи вон лезет, чтобы доказать хозяевам свое усердие. Однако, оказавшись в полной изоляции, не находя единомышленников, теряя последние свои «кадры», главари НТС ничем не могут похвастать перед теми, на чьи деньги кормятся. Чтобы «заработать на хлеб», они пускаются на обман своих хозяев, изобретают различные комбинации по надувательству.

Показательна такая деталь. Весь «добытый» материал руководители НТС составляют в нескольких вариантах. Американцы получают наиболее «полный отчет». Англичанам и западным немцам продаются «отдельные факты». Переработав эти «факты», те в свою очередь, не указывая их источника, направляют «сведения» американцам. Изучив донесения «союзников», американские разведчики убеждаются, что полученная ими ранее информация от НТС заслуживает «полного доверия». Следуют новые подачки на содержание этой гнусной шайки.

Нужно ли после этого говорить, как жаждут главари НТС «популярности»? Любое упоминание об НТС в советской печати эти подонки рассматривают для себя как большой успех, видя в этом возможность урвать у своих хозяев кусок пирога пожирнее. «Члены НТС», — показал на следствии Брук, — буквально в восторге, когда в советской прессе речь идет об их деятельности».

С этой точки зрения, возможно, эти прохвосты даже на провале своего лондонского курьера попытаются нажить капиталец.

СОВЕТСКИМ ЛЮДЯМ не так легко понять, как мог подсудимый Брук, являющийся членом правящей лейбористской партии и имеющий ученое звание бакалавра, пойти на грязную сделку с проходившим, который даже не назвал ему своей фамилии. Ведь англичане издавна славятся людьми благоразумными.

Да, трудно понять мотивы, по которым Брук стал выполнять антисоветские задания НТС. Но предоставим слово самому Бруку:

«Георгий, зная о том, что я очень люблю кофе со сладостями и фруктами, всегда угощал меня... Мы встречались в ресторанах «Шах», «Кашмир», «Бомбей», «Тадж Махал»,

«Ориент»... Георгий расплачивался за наши совместные обеда, угощал меня дорогостоящими кушаньями. Он дал мне для поездки в СССР 50 фунтов стерлингов...»

Недорого оценил Брук честь английского джентльмена! Быть может, потому, что рассчитывал на полную безнаказанность?

«По словам Георгия, — кается теперь Брук, — в Москве я оказался бы не одинок и в случае необходимости должен был обратиться за помощью к секретарю посольства Великобритании Антони Бишопу или любому другому ответственному сотруднику посольства... В целях собственной безопасности я не должен был везти эти материалы обратно в Англию... Мне было известно, что мой знакомый Дюхерст, связанный с НТС, однажды уже обращался за помощью к Бишопу. Исходя из этих фактов, я пришел к выводу, что НТС имеет связь с английскими государственными органами, пользуется их поддержкой и помощью... Это было одной из основных причин, побудивших меня согласиться на выполнение заданий НТС...»

Итак, с одной стороны, попойки за чужой счет в ресторанах и кофе со сладостями плюс 50 фунтов стерлингов, с другой стороны, — полная уверенность в собственной безопасности: и английский лейборист, бакалавр по русскому языку и русской литературе, везет в нашу страну антисоветскую литературу, средства тайнописи и портативную типографию.

Брук имел задание встретиться в Москве с несколькими лицами, к которым НТС проявляет интерес; узнать, каковы в Советском Союзе прогнозы урожая, можно ли организовать в Москве издание подпольного журнала. Он соглашается посетить как можно больше церквей, выснить возраст священников, их отношение к Советской власти, содержание их проповедей. Он должен был купить побольше советских справочников, путеводителей, схем, карт и собрать сведения о советских радиолубителях-коротковолновиках. И Брук старался. Петляя вместе с женой по Москве, пересаживаясь из одного автобуса в другой, меняя направление поезда в метро, чтобы замести следы, он трудился до седьмого пота.

Брук привез Константинову из Лондона более двухсот адресов советских граждан и несколько десятков адресов граждан капиталистических государств, в том числе общественных деятелей. По мысли посланных Брука в Москву нтсцев, Константинов должен был рассылать по этим адресам отпечатанные в портативной типографии антисоветские листовки и создать таким образом иллюзию, что в Советском Союзе якобы существует антисоветское подполье.

Любопытно, что все адреса советских граждан НТС взял из объявлений о разводах, опубликованных в газетах, из бюллетеней по обмену жилплощади, из телефонных справочников и филателистических журналов. Среди людей, указанных в списке, привезенном из Лондона Бруком, оказались лица, давно умершие, так сказать, мертвые души.

Нет, не от хорошей жизни выискивают нтсцы адреса советских людей на последних страницах газет, где публикуются объявления о разводе. Не от хорошей жизни «увеличивают» они свои кадры за счет мертвых душ!

Надувательство и жульничество — обычный прием НТС. Несколько лет назад в совет-

ское посольство в Англии обратил член английского парламента С. Осборн и попросил перевести ему на английский язык письма из Советского Союза. Работники посольства сообщили тогда Осборну, что эти письма носят враждебный СССР характер и возвращены ему из нашей страны из-за отсутствия в Советском Союзе адресатов. К Осборну письма были направлены потому, что на них указан его адрес как отправителя. Проходимцы позаимствовали имя и адрес Осборна для прикрытия своей антисоветской деятельности. Видимо, и те английские граждане, адреса которых были изъяты у подсудимого Брука, не подозревают, как используют их имена действующие в Англии нтсцы.

По заданию капиталистических разведок главари НТС пускаются на различные ухищрения. Некоторые иностранцы, посещающие нашу страну в качестве туристов, по наущению НТС воровским путем отпускают в почтовые ящики изготовленные заранее письма в адрес советских людей. Были случаи, когда нтсцы из Амстердама или Франкфурта-на-Майне пытались связаться по телефону с советскими гражданами на территории нашей страны и вести с ними провокационные разговоры. При этом они выдавали себя за корреспондентов зарубежных газет и журналов.

Перед нами десятки писем, посланных нтсцами советским гражданам, живущим в разных городах нашей страны. Адреса на конвертах написаны одной и той же рукой. Ох, как, видимо, туговато с «кадрами» в НТС...

Все письма советские люди с возмущением принесли чекистам. Они с негодованием говорили о подонках, выискивающих их адреса в телефонных справочниках, а затем направляющих им грязные листовки. Советские люди любят свою Родину, свято берегут ее секреты, ее безопасность. Благодаря горячему патриотизму советских людей не раз проваливались и будут проваливаться самые ухищренные происки империалистических разведок, в какую бы личину ни рядились их наймиты.

Процесс над бакалавром Бруком — яркое тому свидетельство. Брук шел на связь к москвичу Константинову, которого нтсцы считали своим, о котором говорили, что он — человек для них надежный. Ошиблись! Москвич Константинов сделал все от него зависящее, чтобы помочь чекистам обезвредить их курьера. Вояж Брука с треском провалился.

Патриотический поступок Константинова позволил сотрудникам Комитета государственной безопасности своевременно принять необходимые меры и пресечь враждебную деятельность Брука на территории Советского Союза.

Англичанин, клонувшийся на удочку НТС, долго и тщательно изучал русский язык. Его записная книжка испещрена такими выражениями: «вовремя смыться», «проверить дело», «котелок (голова) не варит».

Думается, что процесс над Бруком явился хорошим предупреждением тем, кто, приезжая к нам из-за рубежа в качестве туриста, рассчитывает «проверить» в нашей стране какое-нибудь грязное дело и безнаказанно «смыться». Пример Брука должен помочь таким «джентльменам» осмотрительнее относиться к «заманчивым» предложениям буржуазных разведок и больше «варить своим котелком».

Б.АЛЕКСАНДРОВ,
К. РАСПЕВИН.

«ПРАВДА», 23 июля 1965 г.

Коллегия по уголовным делам Московского городского суда приговорила подсудимого Брука к пяти годам лишения свободы с отбыванием первого года в тюрьме, а последующих четырех лет — в исправительно-трудовой колонии

строного режима. Суд вынес частное определение о деятельности второго секретаря посольства Великобритании в Москве А. Бишопе, несовместимой со статусом сотрудника дипломатического представительства.

СТИХИ эти создавались в условиях фашистского плена, вынашивались в уме и сердце; готовые пере-сказывались при удобном случае военнопленным (стоит ли говорить о том, что значило попасться гитлеровцу или даже полицая с бумажкой, испещренной призывами к борьбе в тылу врага, строками, разоблачающими клеветническую фашистскую пропаганду о том, что все советские солдаты и офицеры, попавшие в плен, якобы объявлены на Родине изменниками).

Переписывались стихи лишь тогда, когда их нужно было передать за проволоку советским гражданам, силой вывезенным из родных мест в фашистскую Германию на каторжные работы.

В напечатанном виде эти стихи впервые увидели свет в газете «Родина зовет», издаваемой на сборном пункте советских граждан, освобожденных из фашистской неволи, редактировать которую довелось автору этих стихов. Затем на родине — уже в журнале «Беларусь». В сборнике поэта «Чем сердце бьется» рассказы о пережитом в плену представлены отдельным циклом. Отсюда, в основном, взяты предлагаемые нами стихи.

Раздумье

Я знаю, в немалой тревоге
Скорбишь ты о доле своей:
Какие пути и дороги
Нежданно легли перед ней?
Какие пути и дороги
Вернут тебя снова в твой дом?
Что встретит тебя на пороге?
Пахнет ли, как прежде, теплом?...
Как прежде — приветом, любовью?...
Иль, может, о сыне скорбя,
Как пасынка, встретит в безмолвье
Земля дорогая тебя,
Тебя, что средь доблестно павших

Отцизны отважных сынов
Отмечен без вести пропавшим
В годину суровых боев...
И в смуту надежд и сомнений
Вползает, как тягостный сон,
Что именем черным «изменник»
На родине ты заклеймен?!
А в сердце — до боли родное:
Блиндаж... боевые друзья...
Святое величие боя...
Нелепая участь твоя:
Нежданное, роковое,
Дохнувшее плесенью стен,
Стегнувшее бранью конвоя,
Нешадное слово — плен!
Как собственный труп распростертый,

О, свет моей Родины милой,
До смерти родные края...
Надейся, тебя не забыла
Страна дорогая твоя.
Несет она в гуле сражений
Освобождение тебе,
Лишь будь до последней ступени
Ей верен в суровой борьбе.
Знать, попросту выпала доля
Нерадостная для бойца,
Знать, нужно, не выказав боли,
Быть мужественным до конца.
Так будь им в напасти суровой.
Чтоб дух боевой не угас,
Готовься стать воином снова
В грядущий решительный час.

Лежали похожи, как братья,
Глазами в померкшую высь,
И в крепком рукопожатье
Их мертвые руки сошлись.

Быть может, к желанной свободе
Друзья, пробиваясь сквозь ночь,
Реку переплыть в половежье
Пытались друг другу помочь?

А может, от вражьей погони
Не в силах брести и ползти,
Вложили друг другу в ладони
Несказанное «прости».

Лежали, с родными в разлуке,
Одни на чужом берегу,
Суровы в смертельной поруке,
Спокойны в презренье к врагу.

Ночью

Жестокая полночь. В безмолвье
и морях,
Как в омут, опущен барак.
Звучат за стеной часового шаги,
О камни стучат сапоги.

Но снова сквозь ночь надвигается
гул...
Вновь глаз я сомкнуть не смогу:
Плывет, нарастая, могучий раскат,
То наши, родные летят.

И я припадаю к окну головой.
Во мраке притих часовой.
Расплату почую, притих часовой,
Трясущийся, полуживой.

Я знаю, что возле барака есть склад.
Там бомбы, снаряды лежат.
О, если б из сердца мне высечь огня,
Сигнал дать: «Бомбы на меня!»

SU (Soviet Union) — знак-отметка советских военнопленных.

НЕПОКОРОЕННЫЕ

С голодной тоской из-под век,
Ты, чудом воскресший из мертвых,
Запомнишь то слово навек,
Забуть ли стон многоголосый
От ран изнемогших бойцов,
Подкладываемых под колеса
Буксующих грузовиков.
Виденьем встает неотступным,
Виски сединою бела,
Товарищей мерзлые трупы,
Уложенные в штабеля.
И словно с холодным укором,
Покачиваясь на ветру,
Из петли застывшим взором
Глядит на тебя твой друг.
Ни в сказке... ни на бумаге...
Ни слов не найти, ни сил —
Преданья расскажут про лагерь
Среди безымянных могил...
Когда нарождается утро,
Багровым румянцем горя,
То проволоку как будто
В лучах расплавляет заря.

И преданность красноармейца
На самом тяжелом пути
С последним биением сердца
Готов будь стране принести.

Беглецы

Их вынесла ночью, должно быть,
На берег пологий река.
Лежали два трупа бок о бок
На желтой полоске песка.

Далеко от края родного,
Но верные только ему,
Лежали в колодах ольховых
Неведомые никому.

Последняя смертная мука
Прошла синевой по лицу.
На серых шинелях в двух буквах
Их имя и званье — «SU»!

3 ПЕСНЯМИ ў МАСКВУ

Больш як сто ўдзельнікаў мастацкай самадзейнасці Жыткавіцкага раёна на чале з загадчыкам аддзела культуры Галубікім выехалі на гастролі ў Маскву. Самадзейныя артысты з Палесся выступаць з канцэртамі на ВДНГ, перад рабочымі трох сталічных заводаў і ў рэдакцыі газеты «Советская культура».

Сваё майстэрства масквічам пакажуць Турайскі народны хор, танцавальны калектыў Турайскага дома культуры, жаночы квартэт Браніслаўскага сельскага клуба, выканаўцы беларускіх і рускіх народных песень.

ПАДАРУНАК КРЭПАСЦІ-ГЕРОЮ

Нядаўна вялікая група работнікаў Віцебскага дывановага камбіната пабывала на экскурсіі ў Брэсце. Госці з вялікай цікавасцю аглядалі цытадэль баявой славы — Брэсцкую крэпасць.

Вярнуўшыся да сябе, віцебляне вырашылі ў падарунак крэпасці-герою вырабіць спецыяльны дыван, на якім былі б паказаны ў малюнках віды крэпасці і яе баявая ўзнагарода.

Мастакі камбіната за кароткі час стварылі арыгінальны эскіз будучага вырабу. Нядаўна чатырохколерны ўнікальны дыван знят з жакардавага станка.

У цэнтры дывана тры малюнкi. На адным з іх паказаны Холмскія вароты крэпасці, на другім — Залатая Зорка і на трэцім — ордэн Леніна. На ніжнім краі дывана надпіс: «Брэсцкай крэпасці-герою ад працоўных Віцебскай вобласці».

Ганаровае заданне выдатна выканалі знатныя ткачыкі камбіната Марыя Мельяненка і Галіна Міхайлава.

НЕЗВЫЧАЙНЫЯ ПАСАЖЫРЫ

Нядаўна ў падарожжа з Беларусі ў Германскую Дэмакратычную Рэспубліку адправіліся незвычайныя пасажыры: ласі, алені і казулі, адлоўленыя ў Бярэзінскім запаведніку.

Усё багацейшай становіцца фауна беларускіх лясоў, якія займаюць трэцюю частку ўсёй тэрыторыі рэспублікі. Гэта дазволіла зняць забарону на здабычу такой жывёлы, як амерыканская норка, андатра, выдра, куніца. Пачаўся промысел бабра. Дазволен планамерна адстрэл ласёў і дзікіх кабаноў. Паліўнічыя гаспадаркі, у распараджэнні якіх знаходзіцца 2 мільёны гектараў угоддзяў, клопацца аб ахове карысных звяроў. Егеры падкармліваюць дзікую жывёлу. Створаны зверагадоўчыя фермы і гаспадаркі, якія разводзяць серабрыста-чорных лісіц, норак, блакітных пясцоў. Беларуская пушчына высокая ацэньваецца на міжнародных аўкцыёнах.

ПАД ЦЕНЕМ СТАРЫХ КЛЕНАУ.

Фотаэцюд К. Якубовіча.

ПАЛЕСКІЯ ПЧАЛЯРЫ

На пасеках Брэсцкай вобласці пачалася летняя выкачка мёду. Сотні кілаграмаў яго атрыманы ў калгасах «Шлях да камунізма» Лунінецкага, «Рассвет» Столінскага, «Ударнік» Пінскага раёнаў.

У сельгасарцелі «Шлях да камунізма» Лунінецкага раёна пчаляр А. П. Карпец вывез вулля на лясныя палыны, якія зараслі дзікай малінай, скрыпенем, медуніцай, верасам і іншымі меданоснымі раслінамі. Па ініцыятыве пчаляра расшыраны пасевы грэчні. У перыяд раення пасека значна павялічылася і цяпер налічвае 120 пчаласем'яў.

Каля ста вулляў у калгасе «Рассвет» Столінскага раёна. Пчаляр С. Ю. Пратасавіцікі арганізаваў начоўну пасені. Для транспарціроўкі вулляў на лугі і ў лес праўленне арцелі выдзяляе неабходны транспарт.

Цяпер пчалярствам займаюцца амаль усе калгасы і саўгасы вобласці. Спэцыялаперацыя пачала закупку мёду.

Ля тратуара спыніўся аўтобус. З адкрытых вакоў пачулася цудоўная песня. Бульбінка азірнуўся і... урэзаўся ў слух.

— Ой! — ускрыкнуў Бульбінка і можа б заплакаў, але да яго падбеглі дзеці.

— Едем з намi ў піянерскі лагер Крыжоўка, — прапанавалі яны.

Праз хвіліну Бульбінка сядзеў у аўтобусе і спяваў разам з усімі.

Мал. В. Швацова.

РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ

НАШ АДРАС:
Мінск, Ленінскі праспект, 77.
Дом друку.
Рэдакцыя газет
«Голас Радзімы».
ТЭЛЕФОНЫ:
6-19-31, 6-97-92,
3-25-52, 6-18-88.